

Čís. 2327.

Nepřípustnost pořadu práva (§ 477 čís. 6 c. ř. s.) pro žalobu o nárok podléhající přihlášce ke konkursu, jež podána byla na úpadce po nebo v den vyhlášení úpadku.

(Rozh. ze dne 27. února 1923, R II 18/23.)

Žalobkyně domáhala se na žalované žalobou, zadanou na soudě dne 13. září 1921, by jí žalovaná dala k dispozici dřevěnou kůlnu, kterou měla v podnájmu a kterou se podle písemního ujednání ze dne 1. července 1920 zavázala po skončení podnájemního poměru dáti žalobkyni v tehdejšímu stavu k dispozici. Na jmění žalované byl vyhlášen úpadek dne 13. září 1921. Procesní soud první stolice rozhodl o žalobě ve věci. Odvolací soud zrušil rozsudek i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu. Důvody: Podstatou svou není žaloba, o niž tu jde, žalobou na vyloučení věcí, do úpadkové podstaty nenáležejících ve smyslu Šu 6 konk. ř., neboť žalobkyně ani ne tvrdí, že kůlna jest v držbě žalované, pokud se týče úpadkové podstaty, nýbrž žalobou z obligačního nároku žalobkyně vůči žalované na odevzdání kůlny po rozumu úmluvy ze dne 1. července 1920. Nárok tento podléhá však dle Šu 14 konk. ř. přihlášce ke konkursu, takže dle Šu 6 konk. ř. nemůže oproti žalované býti uplatňován. Sluší proto rozsudek a řízení prohlásiti dle Šu 477 čís. 3 c. ř. s. za zmatečné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nejvyšší soud sdílí právní názor odvolacího soudu, že rozsudek první stolice i s předchozím řízením jest zmatečný, avšak není zde zmatečnosti ve smyslu Šu 477 čís. 3 c. ř. s., jak míní soud druhé stolice, nýbrž zmatečnost dle Šu 477 čís. 6 c. ř. s. V tomto případě nejedná se o spor ve smyslu druhého a třetího odstavce Šu 6 konk. ř., nýbrž, jak správně uvádí a odůvodňuje odvolací soud, o obligační nárok žalobkyně vůči žalované na odevzdání kůlny, jenž podléhá mimospornému řízení, upravenému v Šech 102 a násl. konk. ř. o přihlášení pohledávek konkursních věřitelů, pročež pořad práva jest vyloučen. Že úpadek na jmění žalované byl uvalen téhož dne, kdy byla podána žaloba, t. j. 13. září 1921, nevadí vzhledem k zásadě Šu 2 konk. ř., že právní účinky úpadku nastávají již počátkem onoho dne, kdy edikt o uvalení úpadku byl vyvěšen na soudní desce úpadkového soudu. Jelikož dle prvního odstavce Šu 6 konk. ř. po zahájení úpadkového řízení podání žaloby proti úpadci v záležitostech tam uvedených není přípustno a jelikož, jak výše doličeno, pořad práva jest vyloučen, soud první stolice nebyl povolán ani k rozhodnutí o oprávnění k rozepři.

Čís. 2328.

Zajištění půdy drobným pachtýřům (zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

Požadovací nárok přechází na dědice pachtýřovy a může být jím jménem pozustalosti přihlášen. Manželka jako taková nemá přímého požadovacího nároku, byl-li pozemek spachtován jejím zatím zemřelým manželem.

(Rozh. ze dne 27. února 1923, R II 33 23.)

Dne 13. března 1921 ohlásila Marie G-ová jménem svým a svého tehdy nezvěstného manžela Maxmilianu nárok na pozemek spachtovaný jejím manželem, žádajíc, by pozemek byl jí a manželůu přiznán každému ideální polovici do vlastnictví. Soud první stolice žádosti vyhověl, rekursní soud ji zamítl. Důvody: Dle usnesení krajského soudu ze dne 6. července 1922 byl Maxmilian G. prohlášen za mrtva a bylo vysloveno, že se má pokládati den 1. března 1919 za den úmrtí. Zároveň bylo vysloveno, že jeho manželství s Marií G-ovou je pokládati rozvázaným. Maxmilian G. nemohl tedy dne 13. března 1921 uplatňovati nároku na postoupení pozemku do vlastnictví, ježto tehda již nežil. Marie G-ová, která pachtýřkou vubec nebyla a která tedy vlastním jménem práva dle požadovacího zákona nemá, nemůže toto právo uplatňovati v zastoupení svého manžela, protože tento, jak uvedeno, nebyl na živu a mimo to manželství bylo dnem 1. března 1919 rozvázáno.

Nejvyšší soud změnil usnesení rekursního soudu v ten rozum, že uznal nárok pozustalosti po Maxmilianu G-ovi na požadovaný pozemek.

Důvody:

Marie G-ová nemá přímého nároku požadovacího, poněvadž nebyla pachtýřkou požadovaného pozemku. Pachtovní poměr mezi ní a vlastníkem nevznikl tím, že svému manželovi, pokud byl doma, byla nápomocnou při obdělávání pozemku, neboť to bylo její povinností dle §u 92 obč. zak., ani tím, že v jeho nepřítomnosti a po jeho smrti platila nájemné, poněvadž tak činila v zastoupení svého manžela, který byl pachtýřem pozemku, nikoliv vlastním jménem. Úmrtím Maxmilianu G-a však jeho pachtovní práva nezanikla, nýbrž přešla na jeho pozustalost, a tato nabyla požadovacího nároku, jakmile vstoupil zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. v platnost. Marie G-ová ohlásila dne 18. března 1921 nárok na požadovaný pozemek jménem vlastním a jménem svého manžela Maxmilianu G-a. Tohoto zastupovati a jménem jeho přihlášku podávati nebyla ovšem Marie G-ová oprávněna, nejsouc ani jeho plnomocnicí ani zákonnou zástupkyní. Avšak rozhodnutím krajského soudu bylo vysloveno, že Maxmilian G. den 1. března 1919 nepřezil. V době přihlášky existovala tedy ve skutečnosti, ač to nebylo ještě známo, jen pozustalost jeho a proto dlužno přihlášku, podanou jménem Maxmilianu G-a, pokládati za přihlášku učiněnou jménem jeho pozustalosti. Tuto zastupovati byla Marie G-ová jako zákonná dědička oprávněna a jest tudíž přihláška jménem pozustalosti po Maxmilianu G-ovi platná. Námitky vlastnice proti požadovacímu nároku pozustalosti jsou bezpodstatny. Z okolnosti, že otec Maxmilianu G-a podržel pozemek po léta v pachtu, ačkoliv již jako horník nepracoval, a že Maxmilian G. doštěval, ačkoliv měl pozemek v pachtu, stejnou mzdu jako horníci, kteří

neměli pozemky pachtovány, plyne, že pacht nebyl součástí jeho mzdy. Na tom nesejde, že pracovní poměr jeho byl pohnutkou, proč mu pozemek by spachtován a nižší nájemné na něm žádáno. Potřebuje-li vlastnice požadovaného pozemku ku provozu hor, byla dle §u 5 zákona o drob. pacht. oprávněna nabídnouti pachtýři náhradou za požadovaný pozemek jiný pozemek. Jelikož tak neučinila, zůstává původní nárok pozůstalosti nedotčen. Komu pozemek z pozůstalosti připadne, nelze rozhodnouti v tomto řízení, nýbrž bude věcí pozůstalostního soudu, by o tom rozhodl. Bylo proto požadovací nárok pozůstalosti po Maximilianu G-ovi uznati a potud dovolací stížnosti vyhověti.

Čís. 2329.

Vyrovňovací řád.

Ustanovení vyrovnání, že, nebudou-li splátky některému věřiteli dodrženy, nastává ztráta lhůt a oživne pohledávka v původní výši ve prospěch onoho věřitele, přiči se předpisu §u 46 odstavec třetí vyr. ř. Vyrovnání takové nelze soudně schváliti.

Pokud lze z důvodu §u 51 čís. 2 vyr. ř. odepřítí vyrovnání potvrzení.

(Rozh. ze dne 27. února 1923, R II 44/23.)

Soud vyrovnávací potvrdil vyrovnání Antonína M., rekursní soud k rekursu některých vyrovnávacích věřitelu odepřel vyrovnání potvrditi. Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Vyrovnání Antonína M-a obsahuje ustanovení, že, nebudou-li splátky dodrženy, nastává ztráta lhůt a oživne pohledávka v původní výši pouze ve prospěch dotyčného věřitele. Kdyby toto vyrovnání bylo právoplatně potvrzeno, mohlo by se státi, že by dlužník některému nebo některým ze svých věřitelu, na něž vyrovnání se vztahuje, nezaplatil některé splátky; následkem toho by tito věřitelé byli oprávněni, žádati na něm zaplacení svých pohledávek v celém, toho času neuhrazeném zbytku a nikoli pouze v neuhrazeném zbytku 28procentní vyrovnací kvoty, naproti čemuž by ostatní věřitelé, kterým by dlužník splátky náležitě zapravil, musili s touto 28procentní kvotou býti spokojeni. Ve vyrovnání Antonína M-a nezachází se tedy se všemi věřiteli stejně, což přiči se ustanovení třetího odstavce §u 46 vyr. ř.; dle druhého odstavce §u 3 vyr. ř. by tato vada byla překážkou zahájení vyrovnávacího řízení a tedy podle §u 50 čís. 1 vyr. ř. soud rekursní právem prohlásil ji za důvod odepření potvrzení uzavřeného vyrovnání. Mínění, projevené v dovolacím rekursu, že tuto vadu lze dodatečně napravit a že tedy podle §u 50 čís. 2 vyr. ř. není zde důvodu pro odepření potvrzení, jest mylné, poněvadž ustanovení §u 50 čís. 2 se podle svého jasného znění vztahuje právě tak, jako ustanovení §u 153 čís. 2 konk. řádu na vady řízení a na formální vady uzavření vyrovnání, nikoli však na obsah vyrovnání samého, ona vada však není vadou formální, nýbrž spočívá v obsahu